

Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om Finlands deltagande i fredsbevarande verksamhet som utövas av Förenta Nationerna och Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa och av vissa lagar som har samband med den

Till riksdagen har överlämnats regeringens proposition nr 185/1995 rd med förslag till lag om ändring av lagen om Finlands deltagande i fredsbevarande verksamhet som utövas av Förenta Nationerna och Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa och av vissa lagar som har samband med den. Riksdagen har i ärendet

mottagit utrikesutskottets betänkande nr 21/1995 rd.

Riksdagen förutsätter att frågan om att eventuellt ställa upp en beredskapstrupp skall föreläggas riksdagen för beslut separat.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om Finlands deltagande i fredsbevarande verksamhet som utövas av Förenta Nationerna och Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 29 juni 1984 om Finlands deltagande i fredsbevarande verksamhet som utövas av Förenta Nationerna och Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa (514/84) lagens rubrik samt 1 och 2 §§, 3 § 1 mom., 4, 5, 8—13 och 15 §§, 16 § 1 mom. och 17 §, 18 a § 2 mom., 21 § 1 mom., 22 § 1 mom. och 28 §,

av dessa lagrum lagens rubrik, 1 och 2 §§, 3 § 1 mom., 4 och 8 §§ samt 18 a § 2 mom. sådana de lyder i lag av den 18 juni 1993 (520/93) samt 16 § 1 mom. och 17 § sådana de lyder i lag av den 14 december 1990 (1148/90), samt

fogas till 6 § ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 20 a §, som följer:

Lag

om Finlands deltagande i fredsbevarande verksamhet som baserar sig på beslut av Förenta Nationerna och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa

1 §

Tillämpningsområde

Finland kan delta i fredsbevarande verksamhet som baserar sig på beslut av Förenta Nationerna (FN) eller Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och som syftar till att upprätthålla internationell fred och säkerhet eller att skydda humanitär hjälpverksamhet och civilbefolkning.

Denna lag tillämpas inte på deltagande i militära tvångsåtgärder med stöd av artikel 42 eller 51 i FN:s stadga eller annan verksamhet som kan anses vara fredsframtvingande.

2 §

Beslut om deltagande

Om Finlands deltagande i eller utträde ur fredsbevarande verksamhet beslutar i varje enskilt fall republikens president på framställning av statsrådet. Innan en framställning om uppsättande av en fredsbevarande styrka görs skall statsrådet höra riksdagens utrikesutskott. Statsrådet skall dessutom höra riksdagens utrikesutskott i den händelse att väsentliga förändringar beträffande de uppgifter som ålagts en finländsk fredsbevarande styrka planeras.

Om den fredsbevarande styrkans befogenhe-

ter att bruka maktmedel skulle komma att bli mera omfattande än vad fredsbevarande i traditionell bemärkelse förutsätter skall statsrådet innan framställningen görs höra riksdagen genom att förelägga den en redogörelse i saken. Samma förfarande skall tillämpas om den fredsbevarande styrkans befogenheter att bruka maktmedel planeras bli utvidgade så som avses ovan under den fredsbevarande operationens förlopp.

Försvarsministeriet kan besluta om mindre utvidgningar eller inskränkningar av verksamheten.

3 §

Organisation, subordinationsförhållanden, inre ordning och behörighet

Den finländska fredsbevarande organisationen kan omfatta fredsbevarande styrkor, avdelade enheter och militärobservatörer samt enskilda personer. I operativt hänseende är den fredsbevarande organisationen underställd den som föranstaltar den fredsbevarande operationen och i övrigt försvarsministeriet.

4 §

Utgifterna för deltagande och storleken av organisationens personal

Finland deltar i fredsbevarande verksamhet enligt de anslag som för ändamålet beviljats i statsbudgeten under utrikesministeriets och försvarsministeriets huvudtitlar. I fråga om faktureringen av kostnader som Finland har på grund av den fredsbevarande verksamheten följs av FN eller OSSE allmänt eller särskilt för sig överenskomna ersättningsgrunder.

Den fredsbevarande personalen får, fränsett utbytespersonalen och personal som genomgår utbildning, omfatta högst 2 000 personer.

5 §

Utbildning och organisering

Sådan utbildning för fredsbevarande verksamhet som krävs för att skapa de färdigheter som deltagandet i fredsbevarande verksamhet enligt denna lag förutsätter får, utöver den utbildning som i Finland eller något annat land ordnas på nationell basis, också ges av FN, OSSE eller andra internationella organisationer eller arrangemang där Finland medverkar.

Om utbildningen för fredsbevarande verksamhet samt beredskaps- och organisationsuppgifterna för den fredsbevarande verksamheten beslutar försvarsministeriet enligt anslag som beviljats i statsbudgeten. Försvarsministeriet kan överföra skötseln av uppgifterna i fråga på försvarsmakten.

Utbildning för fredsbevarande verksamhet kan ges också utländska militära enheter eller enskilda personer i Finland, och finländska militära enheter eller enskilda personer kan delta i utbildning för fredsbevarande verksamhet också utomlands.

6 §

Förbindelse att inställa sig till utbildning eller tjänstgöring

Utom de i 1 mom. avsedda personerna kan försvarsmaktens avlönade personal förordnas att som tjänsteuppgift delta i uppgifter som gäller utbildning. Även de som fullgör tjänstgöring enligt värnpliktslagen kan för kort tid förordnas att med tjänstgöringsskyldighet delta i uppgifterna i fråga.

8 §

Rättigheter och skyldigheter

Angående den fredsbevarande personalens rättigheter och skyldigheter gäller vad som stadgas därom i denna lag eller vad försvarsministeriet med stöd av denna lag bestämmer. Om tjänstgöringsskyldigheterna gäller dessutom vad den som föranstaltar den fredsbevarande operationen bestämmer i det syfte som anges i 3 § 1 mom.

9 §

Behörighetsvillkor

Försvarsministeriet fastställer behörighetsvillkoren för den fredsbevarande personalen.

10 §

Tjänstgöringsförhållandets början och längd

Kommendören för den fredsbevarande styrkan förordnas av republikens president på framställning av statsrådet. Tjänstgöringsförhållandet börjar på utsatt dag och varar tills vidare. Den övriga fredsbevarande personalen förordnas av försvarsministeriet för högst

ett år i sänder. Tjänstgöringsförhållandet börjar när personen i fråga anmäler sig för tjänstgöring så som försvarsministeriet bestämt.

Om försvarsministeriet inte bestämmer något annat kan kommendören för den fredsbevarande styrkan genom beslut som han fattar innan tjänstgöringsförhållandet löper ut förlänga tjänstgöringsförhållandet för den som tjänstgör i en fredsbevarande styrka för en bestämd tid, sammanlagt högst sex månader.

Kallelse till tjänstgöring och förlängning av tiden för tjänstgöringsförhållandet förutsätter att personen i fråga gett sitt samtycke genom en förbindelse enligt 6 § eller på något annat sätt.

11 §

Tjänstgöringsförhållandets upphörande i normala fall

Republikens president bestämmer på framställning av statsrådet när tjänstgöringsförhållandet för kommendören för den fredsbevarande styrkan skall upphöra. Kommendörens tjänstgöringsförhållande upphör även när den fredsbevarande styrkan upplöses.

Tjänstgöringsförhållandet för någon annan som hör till den fredsbevarande personalen än kommendören för en fredsbevarande styrka upphör när de tider som avses i 10 § 1 och 2 mom. löper ut eller när hans deltagande i den fredsbevarande verksamheten upphör.

12 §

Tjänstgöringsförhållandets upphörande av särskild orsak

Försvarsministeriet kan bestämma att ett tjänstgöringsförhållande som nämns i 11 § 2 mom. skall upphöra när det deltagande i den fredsbevarande verksamheten som är i fråga inskränks.

Försvarsministeriet kan vidare bestämma att ett tjänstgöringsförhållande som avses i 11 § 2 mom. skall upphöra, om personen i fråga av särskild orsak ansöker därom, eller om han inte fullgör sina skyldigheter eller om han handlar i strid med dem, om han annars befinns vara olämplig för tjänstgöring eller om hans tjänstgöringsförmåga på grund av sjukdom, kroppsskada eller av någon annan orsak blivit väsentligt nedsatt. Samma rätt har kom-

mendören för en fredsbevarande styrka beträffande en person som tjänstgör i styrkan.

13 §

Inverkan av hemförlovning på tjänstgöringsförhållandets upphörande

Tjänstgöringsförhållandet fortbestår dock i de fall som avses i 11 och 12 §§ tills personen i fråga har hemförlovats i Finland så som bestäms av försvarsministeriet. Ministeriet kan på ansökan av personen i fråga eller av någon annan särskild orsak bestämma att tjänstgöringsförhållandet skall upphöra redan före hemförlovningen i Finland samt berättiga kommendören för den fredsbevarande styrkan att förordna härom beträffande någon som tjänstgör i styrkan.

15 §

Behörig domstol

Domstol enligt 5 § 1 mom. militära rättegångslagen för den personal som nämns i 14 § är Helsingfors tingsrätt. Domstolen kan vid behov sammanträda på det område där den fredsbevarande organisationen är verksam.

16 §

Skadestånd

Försvarsministeriet kan på de grunder som ministeriet har fastställt på ansökan besluta om ersättning av statens medel för skada som under tjänsteuppdrag eller förhållanden i anslutning därtill har åsamkats egendom som tillhör någon inom den fredsbevarande personalen.

17 §

Anställningsvillkoren

Beträffande den fredsbevarande personalens avlöning, dagtraktamenten, hälso- och sjukvård, övriga naturaförmåner, ersättningar för kostnader och andra anställningsvillkor samt förmåner som tillkommer den som deltar i utbildning som avses i 5 §, för utbildningstiden, och den som enligt 6 § 1 mom. har förbundit sig att delta i utbildning, för den tid förbindelsen avser, gäller utöver denna lag vad som bestäms genom beslut av försvarsministeriet.

18 a §

Grupplivförsäkring

Om någon som stod i ett tjänstgöringsförhållande som avses i denna lag har dött och hans rättsinnehavare har rätt till ersättning som FN eller OSSE med anledning av samma tjänstgöringsförhållande betalar till följd av dödsfallet, utges stöd enligt 1 mom. endast till den del det är större än ersättningen i fråga.

20 a §

Semesterersättning

Till andra personer än den som avses i 21 § 1 mom. betalas när ett tjänstgöringsförhållande som avses i denna lag avslutas semesterersättning enligt semesterlagen (272/73).

21 §

Tjänstledighet

Om en person som är i statens tjänst antas till tjänstgöring i en fredsbevarande organisation som avses i 3 § eller till utbildning som

avses i 5 § skall han beviljas oavlönad tjänstledighet eller befrielse från arbetet för tjänstgörings- eller utbildningstiden.

22 §

Beskattning

Om beskattningen av inkomst av tjänstgöring som grundar sig på denna lag gäller inkomstskattelagen (1535/92) och lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/78) samt vad som är bestämt i överenskommelser med främmande stater.

28 §

Behörighet i ärenden som hör till området för denna lag

Om inte något annat följer av denna lag har försvarsministeriet rätt att avgöra ärenden som hör till området för denna lag.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lag**om ändring av 2 § lagen om försvarsmakten**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 7 punkten lagen den 31 maj 1974 om försvarsmakten (402/74), sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 juni 1993 (521/93), som följer:

2 §

Försvarsmakten har till uppgift:

satoriska uppgifter enligt vad försvarsministeriet bestämmer därom, samt

7) att delta i utbildningen för fredsbevarande verksamhet och sörja för den fredsbevarande verksamhetens beredskapsuppgifter och organi-

Denna lag träder i kraft den 199 .

L a g**om ändring av 45 kap. 1 § strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 45 kap. 1 § 3 mom. strafflagen, sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 juni 1993 (522/93), som följer:

1 §

Stadgandena om krigsmän tillämpas även på dem som tjänstgör i militära uppgifter inom gränsbevakningsväsendet samt på dem som är i sådan tjänstgöring som avses i lagen om Finlands deltagande i fredsbevarande verksam-

het som baserar sig på beslut av Förenta Nationerna och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (514/84) enligt vad som särskilt stadgas i lag.

Denna lag träder i kraft den 199 .

L a g**om ändring av 2 § militära rättegångslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 4 mom. militära rättegångslagen av den 25 mars 1983 (326/83), sådant det lyder i lag av den 18 juni 1993 (523/93), som följer:

2 §

Vad 2 och 3 mom. stadgar om försvarsmakten gäller i tillämpliga delar också gränsbevakningsväsendet och en sådan fredsbevarande organisation som avses i lagen om Finlands deltagande i fredsbevarande verksamhet som

baserar sig på beslut av Förenta Nationerna och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (514/84).

Denna lag träder i kraft den 199 .

L a g

om ändring av 1 § lagen om fördelningen av åligganden mellan justitiekanslern i statsrådet och riksdagens justitieombudsman

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 1 mom. 1 punkten lagen den 21 december 1990 om fördelningen av åligganden mellan justitiekanslern i statsrådet och riksdagens justitieombudsman (1224/90), sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 juni 1993 (524/93), som följer:

1 §

Justitiekanslern i statsrådet befrias från skyldigheten att övervaka att lagen följs i ärenden som hör till riksdagens justitieombudsman och som gäller

1) försvarsministeriet, med undantag för ärenden som anges i 47 § 1 mom. regeringsformen, eller försvarsmakten, gränsbevakningsväsendet, den fredsbevarande personal som avses

i lagen om Finlands deltagande i fredsbevarande verksamhet som baserar sig på beslut av Förenta Nationerna och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (514/84) eller militära rättegångar,

—————
Denna lag träder i kraft den
199 .

Helsingfors den 12 december 1995

—————